

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๑๘๗/๒๕๔๖
เรื่อง นโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

เนื่องจากความขัดแย้งในสังคมไทยในมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ขณะที่พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงรวดเร็วซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนกติกาทางสังคมวิกฤตเศรษฐกิจปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การค้า การเงิน โคร่ง การขาดใหญ่ของภาครัฐความไม่ไว้วางใจระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกความขัดแย้งภายในประเทศที่มีมากและหลากหลายรูปแบบ เป็นสัญญาณบอ ก เ ห ตุ ว่า สังคมไทยต้องเร่งรีบเตรียมการทบทวนและพัฒนาวิธีการจัดการกับความขัดแย้งที่เคยใช้ในอดีต ซึ่งดูจะไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะมีต้นทุนทางสังคมสงบ เป็นธรรม และอยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้าในปัจจุบันการใช้ความรุนแรงในสังคมจะมีต้นทุนทางสังคมสูงเพราะทำให้เกิดความเกลียดชังและความแตกแยกที่ยากจะสมานนับเป็นปัญหาความมั่นคงที่ร้ายแรง เพื่อให้มีความพร้อมยิ่งขึ้นในการพัฒนาและแสวงหาวิธีการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบใหม่และเพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นวิธีการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมจึงเป็นหัวใจสำคัญที่มีผลต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงสังคมและการเมืองที่ปรารถนา ดังนั้น น ย ท ธ ศ า ส ต ร์ สันติวิธีเพื่อความมั่นคงของชาติจึงต้องได้รับความสนใจจากทุกฝ่าย และผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ เพื่อลดความระส่ำระสายในสังคม และป้องกันกา ร ขาดศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย

อาศัยอำนาจตามมาตราความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑

ให้องค์กรรัฐให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีซึ่งเป็นการนำเสนอวัฒนธรรมความมั่นคงของชาติที่ให้ความสำคัญในการปกป้องวิถีชีวิต ด้วยสายสัมพันธ์ที่เข้มแข็งทั้งระหว่างผู้คนทุกหมู่เหล่าและระหว่างรัฐกับประชาชนด้วยสันติวิธี ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในปัจจุบันลดความขัดแย้งที่ไม่จำเป็นในอนาคตและเป็นการฟื้นฟูความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อรัฐ คำสั่งนี้จะเป็นการเชื่อมโยงแนวทางสำคัญของ “ยุทธศาสตร์สันติวิธีเพื่อความมั่นคงของชาติ” กับ “นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ” ที่เน้นการเสริมสร้างพลังความสามัคคีบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในบรรยากาศของการมีทัศนคติที่ดี ห่วงใยเอื้อ อ้อ อ้อ าท ร ทำให้คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนพื้นฐานของความหลากหลายในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมโดยอาศัยจินตนาการและพลังปัญญาพร้อมเผชิญและเรียนรู้กัน ร แก่ กั ไขปัญหาาร่วมกันและไม่ใช้ความรุนแรงต่อกันเมื่อเกิดความขัดแย้งหรือความเห็นต่างกัน

๒. หลักการ

๒.๑ บรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง ต้องยึดมั่น “สันติวิธี” เป็นวิธีเดียวที่เป็นธรรม

และสร้าง ความสงบสุขที่ยั่งยืน โดยเริ่มต้นที่รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อน

๒.๒ ทัศนคติที่จะรองรับสันติวิธีคือการลดอคติและไม่มี ความเกลียดชังต่อคนที่มีความ

แตกต่าง โดยไม่เห็นว่า เป็นศัตรู แต่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์เป้าหมายในการใช้สันติวิธีต้องเป็นธรรม ฝ่ายรัฐต้องยอมรับภาระบางประการเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติและความอยู่เย็นเป็นสุขที่ยั่งยืนของประชาชน

บรรยากาศและเวทีที่จะนำไปสู่การเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนารูปแบบวิธีการจัดการที่เหมาะสมกับสังคมไทย โดยเฉพาะจากภูมิปัญญาที่หลากหลายและมีคุณค่าในสังคมไทย

ด้ อ ง อ ยู่ บ น ฐ า น คิ ด ที่ ว่ า

“ความหลากหลายทางความเห็นและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็น ฐ า น พ ลั ง ข อ ง สั ง ค ม ไ ท ย ”

ซึ่งจะทำให้มีทางเลือกหลายทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช่ความรุนแรง

๓. วัตถุประสงค์

สร้างบรรทัดฐานใหม่ให้กับสังคมในการจัดการความขัดแย้งด้วยการสร้างเกณฑ์ที่ทำให้องค์กรรัฐปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีการทำงาน รวมทั้งการปรับกลไกการทำงาน และมีกระบวนการที่สามารถตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการได้

๓.๒ ป็นคืนความไว้วางใจ ระหว่างรัฐและประชาชน ซึ่งจะทำให้บทบาทของภาครัฐและประชาชนได้รับการยอมรับโดยไม่แบ่งพวก เพื่อความมั่นคงที่ยั่งยืนในสังคมไทย

ขจัดความเกลียดชังหรืออคติ

ที่ เ รื่ ม ป ร า ก ฎ ขั้ น ใน สั ง ค ม ไ ท ย

เมื่อความขัดแย้งขยายตัวไปกระทบกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม หรือเมื่อมีการให้คุณค่ากับการดำเนินชีวิตที่แตกต่าง

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑ องค์กรรัฐที่มีโครงการขนาดใหญ่ หมายถึง โครงการที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง

๔.๒ องค์กรรัฐที่มีส่วนสำคัญในการจัดการความขัดแย้ง โดยเฉพาะฝ่ายปกครอง ตำรวจ และทหาร

๕. แนวทางการปฏิบัติและเกณฑ์การประเมินผล

ให้องค์กรตามกลุ่มเป้าหมายกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการจัดการความขัดแย้งเกณฑ์
การประเมินผล และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนี้

๕.๑ แนวทางการปฏิบัติ

๕.๑.๑ ประภาศวิสัยทัศน์นะปรัชญา
และยุทธศาสตร์ขององค์กรที่สะท้อนถึงความเข้าใจใน
คุณค่าของการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๕.๑.๒ ให้มีบุคลากรที่มีความสามารถ
ในการดำเนินการตามนโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
ทั้งในระดับบริหาร และในระดับปฏิบัติ
และให้มีการพัฒนาบุคลากรการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
โดยให้มีการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเรื่องสัน
ติวิธีทั้งในเรื่องปรัชญาความคิดสันติวิธีการต่อสู้อย่างสันติวิธีของภ
าคประชาชนการเจรจาต่อรองการไกล่เกลี่ยโดยอาศัยคนกลาง
และกระบวนการอื่น ๆ
เพื่อให้บุคลากรภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งโดยตรง
และที่เกี่ยวข้องกับโครงการซึ่งมีผลต่อความขัดแย้งมีความเข้าใจ
และมีทักษะในการเผชิญกับความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

๕.๑.๓ วางระบบการจัดการปัญหาความขัดแย้ง ดังนี้

๑) ป
องกันความขัดแย้งมิให้กลายเป็นความรุนแรงด้วยความ
“โปร่งใส” ของโครงการ
โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อย่างแท้จริง

๒))
จัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยการเคารพสิทธิของประชาชนแล
ะให้มีการสื่อสารสองทางระหว่างฝ่ายต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเส
มอภาคปราศจากอคติและความเกลียดชังเพื่อให้การจัดการความ
ขัดแย้งมีความคืบหน้าอย่างสร้างสรรค์

๓) จัดการความขัดแย้งที่กำลังจะกลายเป็นความรุนแรง
โดยอาศัยบุคลากรที่มีทัศนคติต่อคู่ขัดแย้งอย่างฉันทามิตร
มีความเข้าใจเรื่องสันติวิธีอย่างชัดเจน
และมีทักษะในการเผชิญกับความขัดแย้ง

๕.๒ เกณฑ์การประเมินผล

๕.๒.๑ มีระบบการประเมินผลภายในองค์กรเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ ในข้อ ๕.๑

๕.๒.๒ ดำเนินการประเมินผลตนเองตามแนวทางปฏิบัติในข้อ ๕.๑ อย่างเป็นระบบปี ละ ๑ ครั้ง แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธี (ก ย ส .) เพื่อประมวลและจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและเปิดเผยการพิจารณาต่อสาธารณชน

๕.๓ ในการดำเนินการกำหนดแนวทางการปฏิบัติและเกณฑ์การประเมินผลในการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธีเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำตามคำร้องขอ

๖. ให้ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตาม “นโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี” โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการตามนโยบายนี้

บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับใดที่ขัดแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ บัดนี้เป็นต้นไป
สั่ง ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๖

พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร
(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี